Piteå Idrottsförening
www.piteaif.se

# Piteå IF FF:s handlingsplan kring barnkonventionen

## Syfte

Handlingsplanens syfte är att stärka barns rättigheter i Piteå IF FF samt förbättra barn och ungas levnadsvillkor i praktiken. Ett barnrättsperspektiv ska genomsyra föreningens samtliga verksamheter och på alla nivåer. Barnrättsperspektivet innebär att vi behöver kombinera både ett barnperspektiv och barnets perspektiv och att vi i ännu större utsträckning måste sätta barns bästa i centrum och erbjuda barnen ökad delaktighet. Det är allas ansvar att tillämpa barnkonventionen som lag inom ramen för den enskilde individens funktion och uppdrag.

## Målgrupp

Hela föreningen och dess medlemmar.

Handlingsplanen är ett styrdokument och alla verksamheter har ett ansvar för att tillämpa barnkonventionen inom ramen för sitt uppdrag.

## Utgångspunkt

Den 1 januari 2020 blev barnkonventionen svensk lag. Barnkonventionen består av 54 artiklar och det är konventionsartiklarna i sin helhet och var för sig som är lag. Artiklarna ska arbetas in i redan befintlig lagstiftning. Att alla konventionsartiklarna är lag, möjliggör hänvisning till en artikel eller flera artiklar i bedömning och beslut.

Handlingsplanen är till för att skapa en struktur inom föreningen som ger förutsättningar för att bedriva ett föredömligt barnrättsarbete, samt att stärka barns och ungas möjligheter att vara delaktiga i frågor som berör dem. Med barn avses flickor, pojkar och barn med könsöverskridande identitet/uttryck mellan 0 till 18 år.

## Barnkonventionens fyra grundprinciper

### Artikel 2. Lika värde och icke-diskriminering

Innebär att alla barn har samma rättigheter och är lika mycket värda samt att ingen får diskrimineras. Rättigheterna gäller alla barn som finns inom landets gränser, det vill säga även:

- besökare
- asylsökande
- barn till migrerande arbetare
- personer som håller sig undan verkställighet av ett beslut om anvisning eller utvisning
- personer som befinner sig i Sverige utan att ha nödvändiga tillstånd för att vistas i landet

### Artikel 3. Barns bästa i främsta rummet

Innebär att det är barnets bästa som ska komma i främsta rummet vid alla åtgärder som rör barnet. Barnkonventionens utgångspunkt för barnets bästa är respekten för barnets fulla människovärde och integritet. Barnkonventionen kräver inte att vad som är det bästa för barnet ska vara utslagsgivande men barnets bästa ska väga tungt i vågskålen när beslut som rör barn ska fattas. Det är viktigt att ställningstagandet dokumenteras.

### Artikel 6. Rätt till liv och utveckling

Innebär att varje barn har rätt att överleva, leva och utvecklas. I varje barns grundläggande rättighet ingår omvårdnad, att få växa upp under trygga förhållanden med närvarande vuxna och att få utvecklas i sin egen takt utifrån sina egna förutsättningar. Det är föräldrarna som i första hand har ansvaret för ett barns uppfostran och välmående. Barn som av olika anledningar riskerar att fara illa ska få det stöd, hjälp och skydd som de behöver. Samhället har därför en viktig uppgift i att stödja och vid behov komplettera föräldrarna under hela barnets uppväxt.

### Artikel 12. Barns rätt till delaktighet

Innebär att barnet har rätt att uttrycka sina åsikter och få dem beaktade i alla frågor som berör barnet. När åsikterna beaktas ska hänsyn tas till barnets ålder och mognad.

## Organisation, genomförande och ansvar

Den 27 januari 2022 beslutade Piteå IF FF:s styrelse att anta denna handlingsplan samt arbetsdokument för att på ett bättre, tydligare och mer strategiskt sätt verka för, samt implementera barnkonventionen i föreningen.

### Förutsättningar och framgångsfaktorer

För att bedriva ett hållbart framgångsrikt barnrättsarbete behöver vi arbeta strategiskt, långsiktigt och ha en plan för arbetet. Handlingsplanen är en utgångspunkt i arbetet.

### Grundläggande strukturer

- Förankring och engagemang hos styrelse, personal samt ledare. Styrelsen har det yttersta ansvaret för att skapa förutsättningar för att arbetet med barnkonventionen ska kunna bedrivas inom föreningen.
- Det måste finnas god kunskap om barnkonventionen och barns rättigheter som ska användas som underlag vid verksamhetsplanering och inför beslut.
- Arbetet ska vara strategiskt, långsiktigt och hållbart. Genom att utgå från befintliga arbetsprocesser nyttjas de resurser som organisationen redan har och belastningen på organisationen och den enskilde individen behöver inte bli så stor.
- Synliggöra goda exempel från föreningens verksamhet ut till allmänheten.

### Ansvarsområden

Styrelsen ansvarar för att:

- Uppdrag utförs i linje med handlingsplanen
- Uppdrag säkerställs genom att tillföra de resurser som krävs för genomförande
- Besluta om ny handlingsplan samt om förändringar i handlingsplanen.
- Förutsättningar skapas så att verksamheterna har möjlighet att utföra arbetet i linje med handlingsplanen
- Medlemmar och ledare får kunskap om konventionen och dess tillämpning
- Verksamhetens rutiner och arbetssätt beaktar barnets rättigheter

# Mål för handlingsplanen

## Övergripande mål

Efterleva barnkonventionen som lag och därigenom stärka barnrättsperspektivet i föreningens verksamhet.

## Delmål 2022:

1. Styrelse samt anställd personal ges grundläggande kunskap i barnkonventionen.

## Delmål 2024:

1. Vi lyssnar aktivt på barn och låter deras åsikter påverka våra beslut.
2. Fler barn och unga har kunskap om sina rättigheter och verktyg att använda dem.
3. Förenkla barn och ungas möjligheter att lämna synpunkter, klagomål och förslag.

# Uppföljning

Handlingsplanen för barnkonventionen gäller från våren 2022 till våren 2025 då den ses över och revideras. Översynen görs av styrelsen.

# Barnchecklista inför beslut

Beslut som rör barn ska föregås av en bedömning om barns rättigheter tillvaratagits i enlighet med barnkonventionen. De fyra grundprinciperna i barnkonventionen ska vara vägledande och beaktas.

Checklistan är ett stöd vid verksamhetsplanering och projektering, samt vid handläggning av ärenden inför beslut.

Att tänka på innan du fattar beslut, eller lämnar förslag till beslut:

- Berörs barn av beslutet direkt eller indirekt?

Om du svarar JA. Ta då även ställning till nedanstående frågor:

- Har du analyserat vilka barn som kan diskrimineras av beslutet?
- Innebär beslutet att barnets bästa beaktas och sätts i första hand?
- Tillgodoses barnets rätt till utveckling genom beslutet?
- Har barn getts möjlighet att uttrycka sin åsikt och har deras åsikt beaktats?

Om svaret på någon av frågorna är NEJ, fundera på hur du kan få ett beslut som följer barnkonventionen och om en barnkonsekvensanalys ska upprättas för att pröva barnets bästa. I en pågående utredning kan prövningen göras i bedömningen/beslutet.

*Barnkonventionen kräver inte att barnets bästa alltid ska vara utslagsgivande, men barnets bästa ska finnas med och väga tungt i beslutsprocessen. I de fall andra intressen tillåts väga tyngre och får företräde krävs att det redovisas att barnets bästa har beaktats och det ska motiveras varför annat intresse än barnets har fått ta över. Eventuella kompenserande åtgärder ska redovisas. (Juridiskt inget måste - bör) Hur denna redovisning ska*

*genomföras måste anpassas efter varje verksamhetsområdes specifika förutsättningar.*

# Definitioner

## Barn

Enligt konventionen är varje människa under 18 år barn, men barn är ingen homogen grupp. Det är viktigt att uppmärksamma likheter och skillnader mellan olika åldrar, mellan pojkar och flickor och mellan individer och utifrån samtliga diskrimineringsgrunder, när det gäller behov och möjligheter.

## Barnrättsperspektivet

Barnrättsperspektivet uttrycker skyldigheten att förverkliga barnets mänskliga rättigheter genom att de används uttryckligen och dagligen i verksamhetsplanering och vid insatser av olika slag. När ett barnrättsperspektiv används av personer verksamma inom den offentliga sektorn är utgångspunkten att de har kunskap och medvetenhet om vilka skyldigheter barnets rättigheter innebär för dem.

Om en verksamhet eller en åtgärd berör barn och unga, ska hänsyn tas till barnrättsperspektivet.

## Barnperspektivet

Det innebär att vuxna sätter sig in i barnets situation för att bättre kunna tillvarata barnets intresse och barnets bästa. Möjligheten att kunna närma sig ett barnperspektiv handlar i grunden om våra egna vuxna perspektiv. När vuxna talar om barnperspektiv handlar det oftast om hur vi ser på barnets situation. Ett professionellt barnperspektiv kräver av vuxna att de uppmärksammar barn och deras situation. Det handlar också om att göra sitt bästa för att förstå och respektera barns erfarenheter, upplevelser, uppfattningar och handlingar. Förståelsen av barn kan komma genom att fråga barnet, ur forskning och andra barnkompetenser samt genom erfarenheter av att arbeta nära barn.

## Barnets perspektiv

Barnets perspektiv kan vi aldrig få klarhet i utan att fråga det enskilda barnet. Det är det enskilda barnets tankar, föreställningar och åsikter om sitt liv och de sammanhang som hon eller han befinner sig i. Som vuxna kan vi med hjälp av empati, kunskap och erfarenhet närma oss barnets perspektiv, men aldrig inta det till fullo. För att som vuxen närma sig barnets perspektiv måste vi respektera att barn har egna angelägenheter, intressen och åsikter i alla livets sammanhang och situationer. Genom att möta och bemöta barnet eller den unga som samtalspartner, individuellt eller i grupp, kan vi få ta del av deras uppfattning.

## Barnkonsekvensanalys

En metod att bedöma ett enskilt barns bästa, en grupp barns bästa eller barns bästa i allmänhet med utgångspunkt i en specifik åtgärd eller frågeställning. Syftet med en barnkonsekvensanalys är att få ett allsidigt beslutsunderlag.